

Remissvar gällande Genomförande av delar av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet

Svar på remiss från Kommunstyrelsen KS 2025/1019

Sammanfattning

Promemorian föreslår att nuvarande lag om energikartläggning i stora företag ersätts av en ny lagstiftning som i högre grad baseras på faktisk energianvändning. Företag med en energiförbrukning över 23,6 GWh per år ska vara skyldiga att införa energiledningssystem, genomföra regelbundna energikartläggningar och ta fram handlingsplaner, i vissa fall med krav på offentliggörande i årsredovisning. Företag med redan certifierade ledningssystem ges dock viss flexibilitet.

Vidare behandlas ökad transparens på fjärrvärme- och fjärrkylamarknaderna genom skärpta krav på information till kunder. Promemorian innebär också att fossilfria energikällor ska prioriteras, att energieffektiviseringsmålen skärps samt att datacenter och större anläggningar vid ny- och ombyggnation får krav på kostnads-nyttoanalyser. Sammantaget syftar förslagen till att förstärka det systematiska arbetet för energieffektivisering och minskad klimatpåverkan i både privat och offentlig sektor.

Koncernledningen, likt dotterbolagen, stödjer övergripande promemorians förslag, särskilt att omfattningen baseras på energianvändning och att certifierade miljö- och energiledningssystem kan användas för att uppfylla de nya kraven. Dotterbolagen ser positivt på ambitionen att förstärka transparens och kundskydd på fjärrvärme- och fjärrkylamarknaderna. Detta måste dock genomföras på ett sätt som blir hållbart även för fjärrvärme- och fjärrkylaproducenterna.

Koncernledningen anser att ett antal viktiga förtydliganden behöver hanteras i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Bland dessa märks frågor om definitionen av ekonomisk verksamhet inom offentlig sektor, nivån för energikartläggning i fastighetsbolag, samordningen med det kommande direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD), samt ansvarsfördelning när det gäller informationsskyldighet till slutanvändare. Vidare pekar flera bolag på behovet av tydlighet kring krav på kompetens hos personal, omfattningen av extern revision samt möjligheten att anpassa energiledningssystemen efter verksamheternas olika förutsättningar. För energiintensiva verksamheter, såsom inom VA-sektorn, framhålls även att implementering kan innebära betydande kostnader och påverkan på taxor, vilket bör beaktas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

För att regelverket ska fungera effektivt behöver föreskrifter utformas på ett sätt som minimerar administration och säkerställer att resurserna kan läggas på faktiska energieffektiviseringsåtgärder. Koncernledningen delar i huvudsak dotterbolagens

synpunkter och understryker vikten av att lagstiftningen blir tydlig, proportionerlig och praktiskt genomförbar, samt att den leder till reella energieffektiviseringar och minskad klimatpåverkan.

Ärendet

Promemorian syftar till att anpassa svensk lagstiftning till de krav som följer av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet (EED). I dokumentet föreslås att den nuvarande lagen om energikartläggning i stora företag upphör och ersätts av en ny, mer heltäckande lagstiftning som baseras på den faktiska energianvändningen i företag snarare än på deras omsättning eller antal anställda. På så sätt ska reglerna bättre rikta in sig på de verksamheter som har störst potential till energieffektivisering.

Ett centralt inslag i de nya reglerna är att företag med en årlig energianvändning överstigande 23,6 GWh (85 terajoule) ska vara skyldiga att införa ett energiledningssystem. Dessa företag ska även genomföra regelbundna energikartläggningar och ta fram handlingsplaner som grundas på de rekommendationer som kartläggningarna resulterar i. För vissa verksamheter kan dessa handlingsplaner behöva offentliggöras i årsredovisningar för att stärka insyn och ansvarstagande. För företag som redan har certifierade miljö- eller energiledningssystem föreslås en viss flexibilitet, bland annat genom undantag från vissa nya krav.

Promemorian behandlar också frågor om ökad transparens på marknaderna för fjärrvärme och fjärrkyla. Förslagen innebär bland annat att kunder ska få tillgång till tydligare information om priser, avtalsvillkor och leveransvillkor, vilket syftar till att stärka kundernas ställning på marknader som i många fall är att betrakta som naturliga monopol.

Vidare innehåller promemorian förslag om att användningen av fossilfria energikällor ska prioriteras framför enbart förnybara. Det betonas också att energieffektiviseringsmålen och årliga energisparkrav skärps, samt att datacenter och anläggningar för ny- och ombyggnation får ökade krav på att genomföra kostnads- nyttoanalyser. Sammantaget innebär lagförslagen en förstärkning av det systematiska arbetet för energieffektivisering och klimatpåverkan i både privat och offentlig sektor.

Kommunstyrelsen har remitterat *Genomförande av delar av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet* till bl. a. Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall AB. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna.

Underremiss

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 1):

Svenska Bostäder ställer sig positiva till förslagen gällande den nya lagen om energikartläggningar och energiledningssystem. Det är enligt bolaget rimligt att vilka

företag som berörs av lagen baseras på företagens energianvändning och inte som tidigare på omsättning och antal anställda. Det framhålls också som positivt att företag med ett befintligt miljöledningssystem kan komplettera detta med kraven i ett energiledningssystem, i stället för att behöva ta fram ett separat system. Att ta fram ett separat energiledningssystem innebär ökade kostnader och administration, varför det är både enklare och mer kostnadseffektivt att integrera kraven i ett befintligt system.

Vidare betonas att företag med energi- eller miljöledningssystem bör undantas från kravet att ta fram en handlingsplan. Bolaget är också positiva till lagförslagen gällande försörjning av fjärrvärme och fjärrkyla. Eftersom dessa marknader är naturliga monopol ser Svenska Bostäder ett behov av ökad transparens och stärkt ställning för kunderna, vilket promemorians förslag bidrar till.

Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 2):

Familjebostäder är certifierat enligt miljöledningssystemet ISO 14001:2015 och genomför återkommande energikartläggningar. Bolaget ser en klar fördel med att energikartläggningen framöver kan ske inom ramen för miljöledningssystemet och att certifieringen av systemet ersätter dagens krav på myndighetsrapportering. Detta bedöms bidra till en effektivisering och minska den administrativa bördan.

Familjebostäder beskriver att man redan idag har en struktur där externa revisorer årligen granskar arbetet, vilket säkerställer att bolaget uppfyller standardens krav. Förslaget innebär därmed att nuvarande arbetssätt kan bibehållas och samtidigt kopplas tydligare till energikartläggningen. Bolaget anser att promemorians upplägg skapar incitament för fler företag att införa certifierade ledningssystem, vilket på sikt stärker energieffektiviseringsarbetet.

SISABs remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 3):

SISAB framhåller att promemorian är tydlig i sina krav på rapportering, energikartläggningar och tillsyn, men att vissa tolkningsfrågor kvarstår. Ett viktigt område är behovet av klargöranden kring vad som avses med ekonomisk verksamhet inom offentlig sektor, då SISAB i huvudsak är skattefinansierat men samtidigt har inslag av affärsmässig verksamhet. Bolaget pekar också på behovet av tydliga riktlinjer för vilken nivå energikartläggningarna ska genomföras på.

Vidare framhålls att de utökade kraven innebär ökade kostnader och administrativa utmaningar, men att dessa på sikt kan motiveras genom energibesparingar. SISAB är positiva till skärpt tillsyn då detta ökar sannolikheten att föreslagna åtgärder omsätts i praktiken. Man välkomnar även förstärkt kundskydd inom fjärrvärme och fjärrkyla, vilket bedöms gynna offentlig verksamhet. Samtidigt efterlyses en tydligare samordning med det kommande direktivet om byggnaders energiprestanda samt förtydliganden om kraven på energirenoveringar i offentliga byggnader.

Micasa Fastigheters remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 4):

Micasa välkomnar promemorians intentioner och konstaterar att bolaget redan idag i stor utsträckning uppfyller de föreslagna kraven genom sitt certifierade energiledningssystem. En nyhet är dock att energihandlingsplanen ska offentliggöras i årsredovisningen. Bolaget noterar att lättnaderna i promemorian främst gynnar

certifierade bolag men inte nödvändigtvis stadens samlade verksamhet.

Micasa framhåller att fler företag sannolikt kommer att vilja certifiera sig för att få en mer strukturerad styrning av energieffektiviseringsarbetet. Bolaget betonar samtidigt vikten av att ökad transparens på fjärrvärme- och fjärrkylamarknaderna inte leder till orimlig administration. Informationskraven måste balanseras så att de stärker kundernas möjligheter att göra informerade val utan att belasta fastighetsägare med höga kostnader. Bolaget avstår från ställningstagande kring kärnkraft men noterar förändringen i ambitionsnivån från förnybart till fossilfritt.

Stockholms Hamns remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 5):

Stockholms Hamn konstaterar att man, med en energianvändning över 85 terajoule, kommer att omfattas av kravet på certifierat energiledningssystem. Bolaget framhåller att arbetet med energieffektivisering redan är väl integrerat i verksamheten genom miljö- och klimathandlingsplaner. Bolaget är certifierat enligt den hamnspecifika miljöledningsstandarden PERS, byggd på ISO 14001, och utgår därför från att denna kan anses uppfylla kraven i det nya regelverket.

Vidare lyfter Stockholms Hamnar fram att energianvändningen omfattar både den egna verksamheten och försörjningen till hyresgäster och sjöfartskunder. Bolaget uppskattar det stöd som hittills getts av Energicentrum och ser fram emot fortsatt samarbete i genomförandet av det nya direktivet.

Stockholmshems remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 6):

Bolaget ser positivt på att energianvändningen, snarare än företagsstorlek, avgör omfattningen av kraven. Man framhåller att energikartläggningar inom ramen för certifierade miljöledningssystem bör kunna utföras av intern personal med relevant kompetens, under förutsättning att arbetet granskas av externa revisorer. Detta skulle innebära stora effektivitetsvinster.

Stockholmshem tillstyrker förslaget om undantag från krav på handlingsplaner för företag med certifierade system. Man understryker vikten av att rapportering sker på ett enkelt sätt och att punkterna bör förankras i branschen. När det gäller fjärrvärme och fjärrkyla är bolaget positiva till ökad transparens men anser att ansvaret för information till slutanvändare ska ligga på leverantören. Detta för att undvika ökade administrativa kostnader för fastighetsägare.

Stockholm Vatten och Avfalls remissvar har i huvudsak följande lydelse (bilaga 7):

Stockholm Vatten och Avfall konstaterar att bolaget med en årlig energianvändning på cirka 180 GWh vida överstiger gränsvärdena i förslaget och därför kommer att omfattas av kravet på energiledningssystem. Ett energiledningssystem ses som ett ändamålsenligt sätt för ett energiintensivt bolag att systematiskt arbeta med energifrågor, men implementering och förvaltning bedöms bli resurskrävande och kan påverka VA-taxan.

Bolaget framhåller att direktivet huvudsakligen fokuserar på minskad energianvändning, men att det för SVOA är lika relevant att även arbeta med minskad effektanvändning och flexibel energianvändning. Vidare menar SVOA att kraven på miniminivå för övervakning av energiprestanda samt kompetenskrav för personal behöver förtydligas.

Beroende på ambitionsnivå kan detta innebära betydande investeringar i nya energiuppföljningssystem eller anpassningar av befintliga IT- och statistiksystem, vilket kan medföra tillkommande kostnader som inte är beaktade i promemorian.

Bolaget påpekar också att det är möjligt att energiledningssystemet införs enbart på de större anläggningar som överskrider gränsvärdet, exempelvis Henriksdals reningsverk och Norsborgs vattenverk. Eftersom SVOA redan är certifierade enligt ISO 14001, skulle kompletterande rutiner för energikartläggning kunna ge undantag från att införa ett separat energiledningssystem. Slutligen lyfter SVOA vikten av förtydliganden kring hur revision och extern granskning ska genomföras, samt att föreslagna krav på kostnads-nyttoanalyser för kraftvärme och spillvärme kan bli aktuella för Henriksdals reningsverk efter utbyggnaden inom SFA-projektet

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen, likt dotterbolagen, stödjer övergripande promemorians förslag, särskilt att omfattningen baseras på energianvändning och att certifierade miljö- och energiledningssystem kan användas för att uppfylla de nya kraven. Dotterbolagen ser positivt på ambitionen att förstärka transparens och kundskydd på fjärrvärme- och fjärrkylamarknaderna. Detta måste dock genomföras på ett sätt som blir hållbart även för fjärrvärme- och fjärrkylaproducenterna.

Koncernledningen anser att ett antal viktiga förtydliganden behöver hanteras i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Bland dessa märks frågor om definitionen av ekonomisk verksamhet inom offentlig sektor, nivån för energikartläggning i fastighetsbolag, samordningen med det kommande direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD), samt ansvarsfördelning när det gäller informationsskyldighet till slutanvändare. Vidare pekar flera bolag på behovet av tydlighet kring krav på kompetens hos personal, omfattningen av extern revision samt möjligheten att anpassa energiledningssystemen efter verksamheternas olika förutsättningar. För energiintensiva verksamheter, såsom inom VA-sektorn, framhålls även att implementering kan innebära betydande kostnader och påverkan på taxor, vilket bör beaktas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

För att regelverket ska fungera effektivt behöver föreskrifter utformas på ett sätt som minimerar administration och säkerställer att resurserna kan läggas på faktiska energieffektiviseringsåtgärder. Koncernledningen delar i huvudsak dotterbolagens synpunkter och understryker vikten av att lagstiftningen blir tydlig, proportionerlig och praktiskt genomförbar, samt att den leder till reella energieffektiviseringar och minskad klimatpåverkan.

Anette Scheibe Lorentzi
Vice VD

Bilagor

1. Svenska Bostäders remissvar
2. Familjebostäders remissvar

3. SISABs remissvar
4. Micasa Fastigheters remissvar
5. Stockholms Hamns remissvar
6. Stockholms shems remissvar
7. Stockholm Vatten och Avfalls remissvar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anette Scheibe Lorentzi, Vice VD	2025-09-17